

PIAAC⁴⁰
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

»Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013 - 2015«

O kompetencah odraslih za današnji trg dela

Petra Javrh
ZK Čmota, 29. maj 2015

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andragoški center Republike Slovenije
Kvalifikacijski center Republike Slovenije
Nalciča in neko priležnost

PIAAC⁴⁰
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

Napovedi za Slovenijo v prihodnjih letih

➤ CEDEFOP

Slovenija – eden največjih upadov priložnosti in delovnih mest za nekvificirane delavce.

Do leta 2020 se bo zmanjšalo število delovnih mest:

- za nizko kvalificirane delavce za 40%,
- za srednje kvalificirane delavce za 20%.

Povečalo se bo povpraševanje po visoko kvalificiranih delavcih za 20%.

Education and Training Monitor 2014 Slovenia

PIAAC⁴⁰
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

Napovedi za Slovenijo v prihodnjih letih

➤ EUROSTAT Slovenija se že danes uvršča med države EU z najhitrejšim staranjem prebivalstva. Porušeno razmerje „dvakrat toliko starejših kot otrok“ naj bi Slovenija dosegla leta 2035

Eurostat, 2011

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andragoški center Republike Slovenije
Kvalifikacijski center Republike Slovenije
Nalciča in neko priležnost

Napovedi za Slovenijo v prihodnjih letih

PIAAC^{de}
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

➤ **Delež odraslih po 55 letu, ki so aktivni na trgu dela je med najmanjšimi v EU in tudi med članicami OECD.**

PIAAC^{de}
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

➤ **Raziskava PISA**
Izobraževalni sistem v Sloveniji daje mešane rezultate:

- rezultati v naravoslovju so nad povprečjem OECD,
- v bralni pismenosti pa pod povprečjem držav OECD.

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andragoški center Republike Slovenije
Institut za raziskave in razvoj
Nalozbe v našo prihodnost

Zakaj meriti kompetence?

PIAAC^{de}
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

- Razvita gospodarstva zanima, kako dobro so usposobljeni njihovi odrasli, kje so potrebna vlaganja v izobraževanje
- **Od pridobitve diplome je za mnoge odrasle minilo več let, desetletij - ni podatka, kaj se je dogajalo z njihovim znanjem in spretnostmi**
- **Doslej še niso bile merjenje (testirane) neposredno na takem vzorcu.**
- Raziskava IALS (1994-1998) ugotovila: 3. raven pismenosti potrebna, da je posameznik kos izzivom moderne družbe

--- PIAAC kaže, da je tudi v najbolj naprednih državah do ene četrtine ljudi (v slabše razvitih tudi do tri četrtine), ki ne dosega te ravni

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andragoški center Republike Slovenije
Institut za raziskave in razvoj
Nalozbe v našo prihodnost

PIAAC - Program for International Assessment of Adult Competences

Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

PIAAC
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

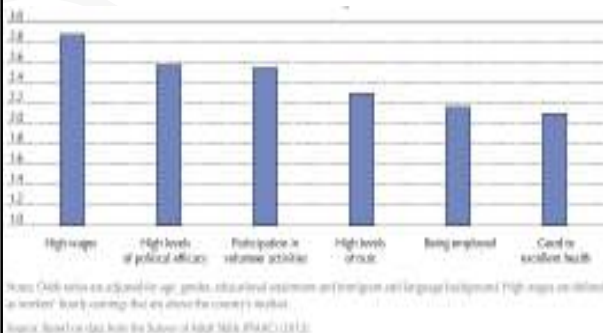
Kaj PIAAC meri?

<p>Besedilne spretnosti</p> <p>višja raven:</p> <p>zmožnost razumeti in uporabiti informacije iz različnih besedil</p>	<p>Matematične spretnosti</p> <p>zmožnost uporabiti, interpretirati in posredovati matematične informacije ter zamisliti</p>	<p>Reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih</p> <p>zmožnost najti, izbrati, ovrednotiti in uporabiti informacije s pomočjo računalnika za reševanje problemov</p>
<p>Osnovni vprašalnik – bogat nabor socio-demografskih podatkov (posplošljivih na celotno populacijo sodelujočih države)</p>	<p>(določene) Komponente bralnih spretnosti</p> <p>prepoznavanje besed, besednjak in razumevanje stavkov (osnovne bralne spretnosti)</p>	<p>Raziskuje tudi Spretnosti za delo</p> <p>posredno merjenje spretnosti za delo</p>

Odrasli z najvišjimi dosežki

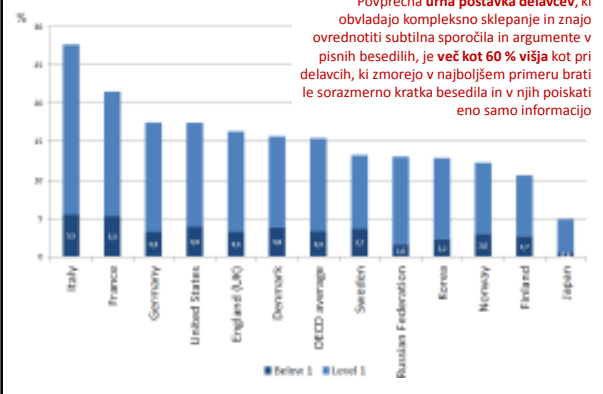

imajo višje plače, so boljšega zdravja, so politično in družbeno bolj aktivni, so zaposleni

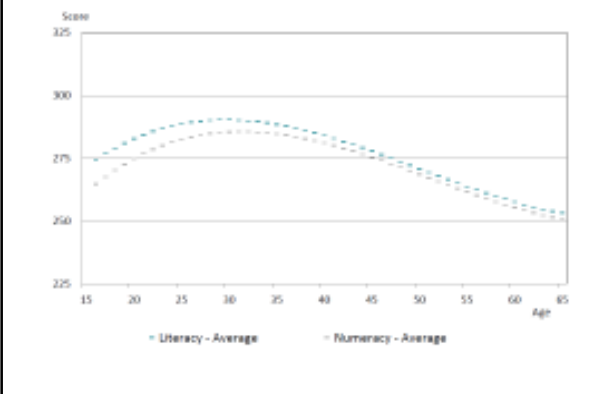

Odrasli z nižjimi dosežki

Povprečna urna postavka delavcev, ki obvladajo kompleksno sklepanje in znajo ovrednotiti subtilna sporočila in argumente v pisnih besedilih, je **več kot 60 % višja** kot pri delavcih, ki zmorejo v najboljšem primeru brati le sorazmerno kratka besedila in v njih poiskati eno samo informacijo

Dosežki v starostnih obdobjih

Kako se znanje uporablja na delovnem mestu

- > Bolj usposobljeni delavci pri delu pogosto **manj intenzivno** uporabljajo svoje znanje kakor manj usposobljeni, kar kaže na razširjenost neskladnosti med strokovnimi znanji in njihovo uporabo na delovnem mestu.
- > Posameznikov poklic je močnejše povezan s tem, **kako oseba uporablja znanje pri delu**, kot pa s tem, kakšna je njegova dosežena izobrazba ali vrsta pogodbe o zaposlitvi.

VIR: OECD Skills Outlook 2013. First Results from the Survey of Adult Skills

Povezava med ravnjo znanja in ekonomsko ter socialno blaginjo

- > V vseh državah je pri posameznikih, ki so slabše pisarni, **večja verjetnost**, da bodo v anketah odgovorili, da so **slabega zdravja**, da imajo **malo vpliva na politične procese** in da **ne sodelujejo v dejavnostih društev ali kot prostovoljci**.

- > V večini držav je pri posameznikih, ki so manj usposobljeni, tudi večja verjetnost, da **manj zaupajo drugim ljudem**.

Povezava med ravnjo znanja in ekonomsko ter socialno blaginjo

- > Dobra pismenost, računanje in reševanje problemov v **tehnološko bogatem okolju** **pozitivno in neodvisno vplivajo na verjetnost za udeležbo** na trgu dela ter verjetnost zaposlitve in višje plače.

Spodbujanje ponudbe spretnosti in kompetenc

PIAAC⁴⁶
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

- Spretnosti in kompetence, ki se ne uporabljajo **zastarajo in oslabijo**.
- Le eden od dveh odraslih z nizkimi spretnostmi in kompetencami je **zaposlen**.

- **Nekatere države (Norveška) bolj izkoristijo spretnosti in kompetence svojih prebivalcev kot druge (Koreja)**
 - na Češkem, v Italiji, na Japonskem, na Poljskem in na Slovaškem je 20 % tistih, ki dosegajo najvišje spretnosti in kompetence, brez dela

Korelacija med delovno produktivnostjo in uporabo spretnosti in kompetenc pri delu

PIAAC⁴⁶
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
Univerza v Ljubljani
Andragoški center Republike Slovenije
ANALIZI
Nalozbe v vašo prihodnost
POMOČ ZA VARNOSTNO IN KVALITETNO PRAKSO

Enake spretnosti ne pomenijo vedno enake možnosti

PIAAC⁴⁶
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

- Ženske in moški uporabljajo spretnosti in kompetence na različne načine zaradi različnih delovnih mest.

- Ženske in moški imajo podobno raven spretnosti in kompetenc, kljub temu različne delovne statuse.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT
Univerza v Ljubljani
Andragoški center Republike Slovenije
ANALIZI
Nalozbe v vašo prihodnost
POMOČ ZA VARNOSTNO IN KVALITETNO PRAKSO

Kaj bomo lahko vedeli po objavi rezultatov:

- **Pomanjkanje kompetenc:** kateri segmenti družbe imajo največji primanjkljaj kompetenc?
- **Stabilnost kompetenc:** koliko se rezultati, izmerjeni na populaciji mladih, ujemajo s kasnejšim stanjem pri odraslih?
- **Razvitost kompetenc:** razlika med razvitostjo in potrebami (zaradi ocene potrebnih vlaganj v to področje)? Uporaba spretnosti na delovnem mestu.

Ključno vprašanje:

Koliko vlaganj v področje razvoja kompetenc odraslih?

<http://piaac.acs.si/>

PIAAC⁴⁰
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

»Merjenje učinkovitosti sistema izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje usposobljenosti izobraževalcev odraslih 2013 - 2015«

O kompetencah odraslih za današnji trg dela

Petra Javrh
ZK Čmotej, 29. maj 2015

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andražovi center Republike Slovenije
Krajcarjeva ulica

Nalozba v naše prihodnosti
Povečanje usposobljenosti in kompetenc odraslih

PIAAC⁴⁰
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

Napovedi za Slovenijo v prihodnjih letih

➤ CEDEFOP

Slovenija – eden največjih upadov priložnosti in delovnih mest za nekvalficirane delavce.

Do leta 2020 se bo zmanjšalo število delovnih mest:

- za nizko kvalificirane delavce za 40%,
- za srednje kvalificirane delavce za 20%.

Povečalo se bo povpraševanje po visoko kvalificiranih delavcih za 20%.

Education and Training Monitor 2014 Slovenia

PIAAC⁴⁰
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

Napovedi za Slovenijo v prihodnjih letih

➤ EUROSTAT Slovenija se že danes uvršča med države EU z **najhitrejšim staranjem prebivalstva**. Porušeno razmerje „dvakrat toliko starejših kot otrok“ naj bi Slovenija dosegla leta 2035

Eurostat, 2011

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andražovi center Republike Slovenije
Krajcarjeva ulica

Nalozba v naše prihodnosti
Povečanje usposobljenosti in kompetenc odraslih

Napovedi za Slovenijo v prihodnjih letih

PIAAC^{de}
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

➤ **Delež odraslih po 55 letu, ki so aktivni na trgu dela je med najmanjšimi v EU in tudi med članicami OECD.**

PIAAC^{de}
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

➤ **Raziskava PISA**
Izobraževalni sistem v Sloveniji daje mešane rezultate:

- rezultati v naravoslovju so nad povprečjem OECD,
- v bralni pismenosti pa pod povprečjem držav OECD.

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andragogični center Republike Slovenije
Institut za raziskave in razvoj
Nalciše o vaši prihodnosti

Zakaj meriti kompetence?

PIAAC^{de}
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

- Razvita gospodarstva zanima, kako dobro so usposobljeni njihovi odrasli, kje so potrebna vlaganja v izobraževanje
- **Od pridobitve diplome je za mnoge odrasle minilo več let, desetletij – ni podatka, kaj se je dogajalo z njihovim znanjem in spretnostmi**
- **Doslej še niso bile merjenje (testirane) neposredno na takem vzorcu.**
- Raziskava IALS (1994-1998) ugotovila: 3. raven pismenosti potrebna, da je posameznik kos izzivom moderne družbe

--- PIAAC kaže, da je tudi v najbolj naprednih državah do ene četrtine ljudi (v slabše razvitih tudi do tri četrtine), ki ne dosega te ravni

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andragogični center Republike Slovenije
Institut za raziskave in razvoj
Nalciše o vaši prihodnosti

PIAAC - Program for International Assessment of Adult Competences

Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

PIAAC[®]
Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih

Kaj PIAAC meri?

Besedilne spretnosti

višja raven:

zmožnost razumeti in uporabiti informacije iz različnih besedil

Matematične spretnosti

zmožnost uporabiti, interpretirati in posredovati matematične informacije ter zamisliti

Reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih

zmožnost najti, izbrati, ovrednotiti in uporabiti informacije s pomočjo računalnika za reševanje problemov

(določene) Komponente bralnih spretnosti

prepoznavanje besed, besednjak in razumevanje stavkov (osnovne bralne spretnosti)

Raziskuje tudi Spretnosti za delo

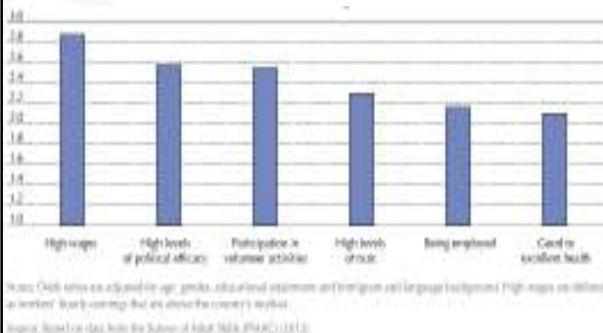
posredno merjenje spretnosti za delo

Osnovni vprašalnik – bogat nabor socio-demografskih podatkov (posplošljivih na celotno populacijo sodelujočih držav)

Odrasli z najvišjimi dosežki

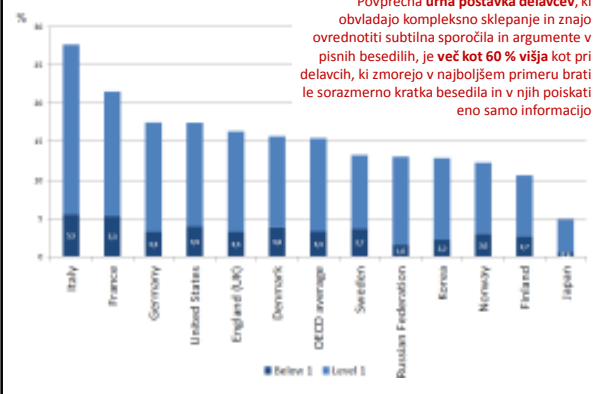

imajo višje plače, so boljšega zdravja, so politično in družbeno bolj aktivni, so zaposleni

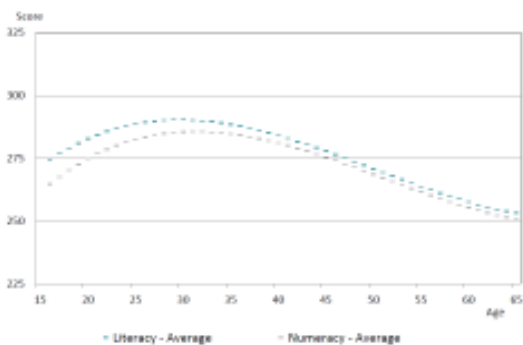

Odrasli z nižjimi dosežki

Povprečna urna postavka delavcev, ki obvladajo kompleksno sklepanje in znajo ovrednotiti subtilna sporočila in argumente v pisnih besedilih, je **več kot 60 % višja** kot pri delavcih, ki zmorejo v najboljšem primeru brati le sorazmerno kratka besedila in v njih poiskati eno samo informacijo

Dosežki v starostnih obdobjih

Kako se znanje uporablja na delovnem mestu

- > Bolj usposobljeni delavci pri delu pogosto **manj intenzivno** uporabljajo svoje znanje kakor manj usposobljeni, kar kaže na razširjenost neskladnosti med strokovnimi znanji in njihovo uporabo na delovnem mestu.
- > Posameznikov poklic je močnejše povezan s tem, **kako oseba uporablja znanje pri delu**, kot pa s tem, kakšna je njegova dosežena izobrazba ali vrsta pogodbe o zaposlitvi.

VIR: OECD Skills Outlook 2013. First Results from the Survey of Adult Skills

Povezava med ravno znanja in ekonomsko ter socialno blaginjo

- > V večini držav je pri posameznikih, ki so manj usposobljeni, tudi večja verjetnost, da **manj zaupajo drugim ljudem**.

- > V vseh državah je pri posameznikih, ki so slabše pisarni, **večja verjetnost**, da bodo v anketah odgovorili, da so **slabega zdravja**, da imajo **malo vpliva na politične procese** in da **ne sodelujejo v dejavnostih društev ali kot prostovoljci**.

Povezava med ravno znanja in ekonomsko ter socialno blaginjo

- > Dobra pismenost, računanje in reševanje problemov v **tehnološko bogatem okolju** **pozitivno in neodvisno vplivajo na verjetnost za udeležbo** na trgu dela ter verjetnost zaposlitve in višje plače.

Spodbujanje ponudbe spretnosti in kompetenc

- Spretnosti in kompetence, ki se ne uporabljajo **zastarajo in oslabijo**.
- Le eden od dveh odraslih z nizkimi spretnostmi in kompetencami je **zaposlen**.

- **Nekatere države (Norveška) bolj izkoristijo** spretnosti in kompetence svojih prebivalcev kot druge (Koreja)
 - na Češkem, v Italiji, na Japonskem, na Poljskem in na Slovaškem je 20 % tistih, ki dosegajo najvišje spretnosti in kompetence, brez dela

Korelacija med delovno produktivnostjo in uporabo spretnosti in kompetenc pri delu

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andragoški center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje, znanost in šport

Nalozite v našo prihodnost
Invest in our future

Enake spretnosti ne pomenijo vedno enake možnosti

- Ženske in moški uporabljajo spretnosti in kompetence na različne načine zaradi različnih delovnih mest.

- Ženske in moški imajo podobno raven spretnosti in kompetenc, kljub temu različne delovne statuse.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Univerza v Ljubljani
Andragoški center Republike Slovenije
Inštitut za izobraževanje, znanost in šport

Nalozite v našo prihodnost
Invest in our future

Kaj bomo lahko vedeli po objavi rezultatov:

- **Pomanjkanje kompetenc:** kateri segmenti družbe imajo največji primanjkljaj kompetenc?
- **Stabilnost kompetenc:** koliko se rezultati, izmerjeni na populaciji mladih, ujemajo s kasnejšim stanjem pri odraslih?
- **Razvitost kompetenc:** razlika med razvitostjo in potrebami (zaradi ocene potrebnih vlaganj v to področje)? Uporaba spretnosti na delovnem mestu.

Ključno vprašanje:

Koliko vlaganj v področje razvoja kompetenc odraslih?

<http://piaac.acs.si/>
